

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

פְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: מִטּוֹת (moshe45@bezeqint.net לקבלת העלון) **כְּנִיסַת הַשִּׁבְתָּ: 19:17**

עַרְשׁ"ק כ' תמוז תשע"ד (18.7.14) **יְצִיאַת הַשִּׁבְתָּ: 20:29** ר"ת 21:13

הַפְּטָרָה: "דְּבָרֵי יִרְמְיָהוּ" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צְבִיָּה בַת שָׂרָה.** (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים" (איכה א', ג')

אָנוּ נִמְצָאִים בְּיָמִים שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים", כֹּא' (=21) הַיָּמִים שֶׁבֵּין שְׁבַעַת עָשָׂר בְּתַמוּז לְבֵין תְּשַׁעָה בָּאָב, שְׁבָהֵם אָנוּ מֵתְאָבְלִים עַל חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

אוֹלָם, צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, שְׁדוּקָא בְּיָמִים אֱלוֹ שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים", שֶׁהֵם כִּידוּעַ יָמִים שֶׁל הַסֵּתֶר פָּנִים, אֲפֹשֶׁר לְהִתְקַרֵב יוֹתֵר אֶל ה' יִתְבַּרְךָ. וְזֹאת, כְּפִי שְׁאוּמֵר הַמַּגִּיד הַקְּדוֹשׁ ר' דָּב בְּעַר מְמוֹרִיטֵשׁ זִיע"א, עַל הַפְּסוּק "כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים". שָׁכֵן, "כָּל רִדְפֵיהָ" – כָּל רִדְפָה יָהּ – כָּל מִי שְׁרוּדְףָ אַחֲרֵי ה', כְּדֵי לְהַמְלִיךְ אֶת הַבוֹרָא, גַּם בְּמַצָּב שֶׁל הַסֵּתֶר פָּנִים, כְּשֶׁאֵין הַשֵּׁם שֶׁלֵּם (בְּבַחֲנִיַת "יָד עַל כֶּסֶף יָהּ"), זֹכָה לְ–"הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים" – הַשִּׁיג יָהּ, יִזְכָּה לְהַשִּׁיג גַּם אֶת אוֹתִיוֹת יָהּ – וּמִמִּילָא יִזְכָּה לְהַשִּׁיג אֶת שֵׁם הַקָּב"ה בְּשְׁלִימוֹת (י.ה.ו.ה), שֵׁם הַמּוֹרָה עַל גִּילוֹי פָּנִים, דּוּקָא בְּיָמִים אֱלוֹ שֶׁל "בֵּין הַמְּצָרִים".

וְהִנֵּה, ה' אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל מְגַלָּה לָנוּ חִידוּשׁ גָּדוֹל, שְׁדוּקָא יָמִים אֱלוֹ (יָמֵי "בֵּין הַמְּצָרִים") הֵם מְקוֹר וְשֵׁרֵשׁ לְכָל הַמוֹעֲדִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, שְׁגַם הֵם מְסַפְּרִים כֹּא' (=21) יָמִים, וְאֱלוֹ הֵם: שִׁבְתָּ, רֵאשׁ חֹדֶשׁ, שְׁבַעַת יְמֵי הַפְּסָח, חֲגֻ שְׁבוּעוֹת, יוֹמִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם הַכִּיּוּרִים, שְׁמוֹנַת הַיָּמִים שֶׁל חֲגֻ הַסּוּפּוֹת – וּבִסְךָ הַכֹּל, עֲשָׂרִים וְאַחַד יָמִים טוֹבִים שֵׁשׁ לְיִשְׂרָאֵל, וְסִימָנָם (תְּהִלִּים עג', א'): "אָךְ (=21) טוֹב לְיִשְׂרָאֵל".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִיָן זֶה. שָׁכֵן, מְדוּעַ כֹּא' (=21) יָמֵי "בֵּין הַמְּצָרִים", שֶׁהֵם יָמִים שֶׁל הַסֵּתֶר פָּנִים, הֵם דּוּקָא שְׂרֵשׁ לְ–כֹא' (=21) הַיָּמִים הַטּוֹבִים שֵׁשׁ לְיִשְׂרָאֵל?

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהִנֵּה, מְבוֹאֵר בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁתְּכַלִּית עֲבוֹדַת ה' הִיא, שִׁיעֲבוּד הָאָדָם אֶת בּוֹרְאוֹ גַם בְּמַצָּב שֶׁל הַסֵּתֶר פָּנִים. שָׁכֵן, עַל–יְדֵי כֶף הוּא זֹכָה, לְאַחַר מִכּוֹן, לְעֲבוּד אֶת ה' מֵתוֹךְ הַתְּגָלוֹת אוֹר ה', בְּבַחֲנִיַת "כָּל הַמְּקִיָם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֵנִי – סוּפוֹ לְקִיָּמָה מֵעֲשֶׂר" (אֲבוֹת ד', ט').

וְעַל–כֶּף אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (קִהְלַת ב', ט'): "אֵף חֲכָמֵי עֲמֻדָה לִי". וּפְרֵשׁ הַמְּדַרְשׁ (יְלִקוּט קִהְלַת): "אָמַר שְׁלֹמֹה (הַמֶּלֶךְ): תּוֹרָה שְׁלֹמֵדֵתִי בְּאֵף (=בְּצַעַר) הִיא עֲמֻדָה לִי". כְּלוּמֵר, עֵיקוֹר הַשְּׁגַת הַחֲכָמָה שֶׁל שְׁלֹמֹה, שֶׁהִיָּה כִּידוּעַ הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם, הוּא דּוּקָא מְלִימוּד שְׁלֹמֵד שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בְּאֵף וּבְדוּחָק, כִּי לְפִי גִדְל הַצַּעַר וְהַסֵּתֶר הַפָּנִים, כֶּף הוּא גִדְל הַגִּילוֹי וְהַהֲשָׁגָה שֶׁל גִּילוֹי הַפָּנִים.

עֲנִיָן זֶה מְבוֹאֵר גַּם בְּזֹהָר, שֵׁם כְּתוּב ("תְּצַוָּה" קִפְד', מֵתוֹרָגָם): "אֵין לָךְ אוֹר כְּאוֹתוֹ אוֹר שְׁיוּצָא מֵתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ... וְאֵין לָךְ טוֹב, אֶלָּא הַיּוּצָא מֵתוֹךְ הָרֶעַ". וְעַל–כֶּף שְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת לד'): "בְּמִקּוֹם שֶׁבְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין, אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים עוֹמְדִין". שָׁכֵן, בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, בְּהִיוֹתָם קוֹדֵם בְּעֲלֵי עֵבִירָה, הִנֵּה יֵשׁ לָהֶם מְלַחְמוֹת עֲצוּמוֹת עִם הַיּוֹצֵר הָרֶעַ, שְׁאֵינּוּ מְרַפָּה מֵהֶם. לָכֵן, כְּאֲשֶׁר הֵם מֵתְגַבְּרִים עָלָיו כְּדֵי לְעֲבוּד אֶת ה', הֵם זֹכִים לְגִילוֹי גָּדוֹל שֶׁל אוֹר, בְּבַחֲנִיַת "אֵין לָךְ אוֹר כְּאוֹתוֹ אוֹר שְׁיוּצָא מֵתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ".

עַל–פִּי הָאָמוּר, יוֹמֵתֵק לָנוּ לְהַבִּין אֶת מֵאֵמֶר חו"ל בְּגִמְרָא (חֲגִיגָה יב'): "אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה – הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם, שְׁנֵאֲמָר: 'יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ', וּמָה הַטַּעַם (ש') 'יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ'? מִשּׁוּם שֶׁ'בְּלִילָה שִׁירָה (=תּוֹרַתוֹ) עִמִּי".

וְהַבִּיאוֹר הוּא, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה רַק כְּאֲשֶׁר טוֹב לוֹ, וְהַמְּצָב מֵאִיר לוֹ פָּנִים כְּשֶׁמֶשׁ בְּצַהֲרָיִם, אֵין זֶה רְבוּתָא וְחֲשִׁיבוֹת גְּדוּלָה, כְּמוֹ אָדָם הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה גַּם בְּלִילָה, כְּאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ הַסֵּתֶר פָּנִים, כְּאָדָם הַהוֹלֵךְ בְּחֹשֶׁכָה. וְזֶהוּ שְׁאֲמַר רִישׁ לְקִישׁ: "כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה" – כְּלוּמֵר, גַּם כְּאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ הַסֵּתֶר פָּנִים, בְּבַחֲנִיַת "לִילָה", וְחֲשִׁכוֹת בְּלֵי אוֹר – הִנֵּה, "הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם" – בְּזִכּוֹת זֶה הַקָּב"ה מֵאִיר לוֹ אֶת הַלִּילָה בְּאוֹר יוֹם, כְּמוֹ שְׁאוּמֵר דּוֹד הַמֶּלֶךְ: "וְלִילָה כִּיוֹם יֵאִיר".

מֵעֵתָה יוֹבֵן לָנוּ מְדוּעַ כֹּא' (=21) יָמֵי "בֵּין הַמְּצָרִים" הֵם שְׂרֵשׁ וּמְקוֹר לְ–כֹא' (=21) הַיָּמִים הַטּוֹבִים שֵׁשׁ לָנוּ. שָׁכֵן,

אמת שהשבתות והימים הטובים הם ימים של התגלות ובהירות אור ה'. אך דוקא משום כך, מי שעובד את ה' רק בימים אלו, שיש בהם התגלות גדולה, אין בזה כל-כך חשיבות, כיון שאינו צריך להתאמץ כל-כך כנגד היצר, ועל-פניו אין הוא יכול להרגיש את האור הגדול של הימים הגדולים הללו.

אך, מי שמתאמץ ב-כא' הימים הללו של "בין המצרים", שהם כאמור ימים של הסתר פנים, והוא עובד את ה' ומבקש להתקרב אליו - כי אז הוא זוכה לעשות הכנה ל-כא' הימים הטובים, ועל-ידי כך יזכה להרגיש בהם אור גדול, בבחינת "יתרון האור מן החשך". וכמו שאומר הזוהר הקדוש: "אין לך אור כאותו אור שיוצא מתוך החשך". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"כה אמר ה' מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי וילכו אחרי ההבל ויהבלו" (ירמיה ב' ה')

על הכתוב בהפטרה, "כה אמר ה' מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי", אומרים חז"ל, כמה חמור הוא הריחוק מהקב"ה. שכן, צריך לדעת, שכאשר ישראל הולכים נגדו יתברך, ועושים חלילה עבירות ומעשים לא טובים, הם מפרידים את הקשר והדבקות האיתנה שלהם מהקב"ה. ולכן, כמה חשוב הוא ללכת בדרכיו, ולהיות דבוק בו יתברך, כי הוא הנותן לנו את הכח ואת החיים, כפי שכתוב (דברים ד' ד'): "ואתם הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום".

ועל משמעות הקשר והדבקות של ישראל לאביהם שבשמים נוכל להבין מהתיבות "ישראל" ו"אלהים", שהם מתחברים ומשתלבים זה בזה, וניתן לקרוא אותם גם מלמעלה למטה.

ישך אל
אלהים

יהי רצון, שנזכה להיות דבוקים בו יתברך לעד ולעולמי עולמים, אמן כן יהי רצון!

"ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלוא יועיל" (ירמיה ב', יא)

על הכתוב בהפטרת השבוע, "ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלוא יועיל", מביא המגיד מדובנא משל יפה: חתן צעיר לימים היה סמוך על שלחן חותנו שנים אחדות. לימים, אמר לו חותנו, כי הגיע הזמן שיצא לעבוד ולפרנס את עצמו בכבוד. נתן לו חותנו סכום כסף מכובד במזומן, ושלחו ליריד בעיר ליפציג, כדי שיקנה שם סחורה בזול, וישוב לעירו כדי למוכרה ברוח.

החתן הצעיר היה בטלן וביש מזל. נסע ליריד, וחזר עם מספר קרונות רכבת מלאות בקיסמים לשיניים. כשהביא את סחורתו לחותנו, קדמו הלה בקול זעקה: "שלומיאל שכמותך! סחורה זו לא תמכר במשך שנים רבות! מי יקנה כל-כך הרבה קיסמים לשיניים"? ?? בלית ברירה החזיר את חתנו ביש המזל להיות סמוך על שלחנו, ואת הסחורה שאין לה קונים אחסן בתוך מחסניו. לאחר שעברו שנים מספר, אמר החותן לנפשו, מה יהיה בסופו של חתני? כלום לצמיחות יהיה סמוך על שלחני? חזר וקרא לחתנו, ונתן לו שוב סכום כסף גדול במזומן ושלחו ליריד. אך הפעם הזהירו, לבל יקנה סחורה שאין לה ביקוש. שמע החתן ונסע שוב ליריד. הימים היו ערב הימים הנוראים. נמלך החתן בלבד והחליט לקנות מטען עצום של שופרות, בחושבו כי זהו מצרך חיוני לימים אלו, וכך ירויח רווח נאה. כשהביא את סחורתו לחותנו, לא ידע הלה את נפשו מרוב פעס. "בטלן שכמותך! הלא השופרות שקנית יספיקו אפילו עד לזמן שנשמע את שופרו של משיח! מי צריך כל-כך הרבה שופרות?"

באין ברירה החזיר את חתנו להיות סמוך על שלחנו, ואת המטען העצום של השופרות שם במחסנים ליד המטען של הקיסמים. לימים נמלך החותן בדעתו, מה יעלה בסופם של מטעני הסחורה? מיד שלח וקרא אליו מתוך סחורות מוכשר, והציע לו למכור או להחליף את מטען הקיסמים בכל סחורה שהיא, ובלבד שמטען הקיסמים הללו יצא ממחסניו. בו בזמן פנה למתוך נוסף, והציע לו למכור או להחליף את מטען השופרות שאצלו לכל סחורה שהיא, ובלבד שיתפטר ממטען השופרות. לא יצאו ימים רבים, עד שקבל החותן שני פקסים משני המתוכים. הראשון הודיע בשמחה כי הצליח להחליף את הקיסמים ב...שופרות, והשני הודיעו בשמחה כי הצליח להחליף את השופרות ב...קיסמים. כיון שראה החותן כי זו הפעם השלישית שהוא נכשל במסחר זה, החליט לותר ולעבור לסדר היום.

אלא שהפעם, נטפל אליו חתנו הבטלן והקניט אותו: "חותני היקר, הלא אתה סוחר ותיק ומנוסה, איך נפלת בעסקה זו? ומדוע כשאני קניתי סחורה זו פעסת עלי וטענת כי בטלן אני?". "שוטה שכמותך!" השיב לו חותנו. "הן בידי היו שני מטענים של סחורה שאיננה עוברת לסוחר, ומה היה לי לצפות ליותר? אך לך הרי היה כסף מזומן עובר לסוחר, ובבטלנותך בזזת זאת על סחורה שאין לה שום ביקוש!".

כיוצא בזה טוען הנביא ירמיה לעם ישראל: "ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים". ניחא הגויים, גם אם יחליפו את אלהיהם באלהים אחרים, אין בכך שום פסול, שהרי הם מחליפים הבל בהבל, סחורה שאין לה ערך, בסחורה שאין בה ערך. אבל עמי "המיר כבודו בלוא יועיל" - איך יתכן שעם ישראל, שיש להם אלהים חיים, אלהי אברהם יצחק ויעקב, המירו אותו באלילים של כסף וזהב, עץ ואבן? הרי זה כמחליף מזומן בסחורת הבל. על-כך באה התוכחה והשאלה של הנביא ירמיה: "ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים"? היתכן?

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מִטּוֹת (לקבלת העלון moshe45@bezeqint.net) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:17**

עֲרַשׁ"ק כ' תמוז תשע"ד (18.7.14) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:29** ר"ת 21:13

הַפְּטָרָה: "דְּבָרֵי יִרְמְיָהוּ" לרפואה שלמה של אחותי, בת ציון היקרה, **צְבִיָּה בַת שָׂרָה.** (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"הַשְּׁלִיךְ (ה') מִשָּׁמַיִם, אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן)

על הכתוב במגילת איכה (איכה ב', א'): "הַשְּׁלִיךְ (ה') מִשָּׁמַיִם, אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל", דרשו חז"ל במדרש: מִשָּׁל לְבַנֵּי מְדִינָה, שֶׁעָשׂוּ עֲטָרָה לְמַלְכָם. אֲלָא שְׁלֹאחַר מִכֵּן הָיוּ מְכַעֲסִים אֶת הַמֶּלֶךְ. וְהִנֵּה בַתְּחִילָה הָיָה הַמֶּלֶךְ מֵאֲרִיךְ אָפוֹ וְסוֹבֵל אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, אִלָּם לְאַחַר שֶׁהִמְשִׁיכוּ וְהִכְעִיסוּ אוֹתוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה, אָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ: יוֹדַע אָנִי שְׂאֵתֶם מְכַעֲסִים אוֹתִי בְּעִבוּר הַמִּתְנָה/הָעֲטָרָה שֶׁנִּתְּתֶם לִי. לָכֵן, הָרִי לָכֶם הַמִּתְנָה/הָעֲטָרָה שֶׁנִּתְּתֶם לִי, וְהַשְּׁלִיךְ אֶת הָעֲטָרָה בְּפָנֵיהֶם.

כִּךְ אָמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: כָּל מָה שְׂאֵתֶם מְכַעֲסִים אוֹתִי הוּא בְּשִׁבִיל דְּמוּתוֹ/צוּרְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁחֲקוּקָה בְּכֹסֵא הַכְּבוֹד. אִם כֵּךְ, קָחוּ לָכֶם אֶת דְּמוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב! וְהַשְּׁלִיךְ אֶת דְּמוּתוֹ אֲרָצָה! וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב בְּאִיכָה: "הַשְּׁלִיךְ (ה') מִשָּׁמַיִם, אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל".

וּכְפִי לְשׁוֹן הַמְּדַרְשׁ (איכה רפתי ב', ב'): "מִשָּׁל לְבַנֵּי מְדִינָה שֶׁעָשׂוּ עֲטָרָה לְמַלְךְ, הַקְּנִיטוּהוּ (=הַכְּעִיסוּהוּ) וְסִבְלָן, הַקְּנִיטוּהוּ וְסִבְלָן (=הָיָה סוֹבֵל מַעֲשֵׂיהֶם). אַחֲר־כֵּךְ אָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ: כָּלוּם אַתֶּם מְקַנִּיטִין אוֹתִי, אֲלָא בְּעִבוּר הָעֲטָרָה שֶׁעֲטַרְתֶּם לִי, הָא לָכוֹן טְרוּן בְּאִפְיִכוֹן (=הָרִי לָכֶם הַמִּתְנָה שֶׁנִּתְּתֶם לִי מוֹשְׁלַכְתָּ בְּאִפְכוֹן). כִּךְ אָמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: כָּלוּם אַתֶּם מְקַנִּיטִין אוֹתִי, אֲלָא בְּשִׁבִיל אִיקוּנִין (=צוּרְתוֹ) שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁחֲקוּקָה עַל כֹּסְאֵי. הָא לָכוֹן טְרוּן בְּאִפְיִכוֹן (=זָרַק לָהֶם אֶת דְּיוּקְנֵוֹ שֶׁל יַעֲקֹב בְּפָנֵיהֶם), הוּי (=וְזֶהוּ): 'הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל'."

בְּעִנְיָן זֶה כּוֹתֵב הַגֵּה"ק רַבֵּי יוֹסֵף חַיִּים זצ"ל בְּסִפְרוֹ "בֵּן אִישׁ חַיִּל" (דרוש א' לַשַּׁבָּת תְּשׁוּבָה): הִנֵּה, יוֹדַע מָה שְׂאֵמְרוּ חז"ל (יומא פו'): "אָמַר רַבֵּי לֹוִי: גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה - שְׁמַגְעַת עַד כֹּסֵא הַכְּבוֹד, שְׁנֹאֲמַר (הוֹשַׁע יד'): 'שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹהֶיךָ... וְכֵן בְּהַמְשָׁךְ הַגְּמָרָא: "אָמַר רַבֵּי יוֹחָנָן: גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה שְׁמַקְרַבֶת אֶת הַגְּאֻלָּה". נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה נִזְכָּה לְהַחְזִיר אֶת אִיקוּנִין (=צוּרְתוֹ) שֶׁל יַעֲקֹב בְּחִזְרוֹהוּ לְכֹסֵא הַכְּבוֹד, שֶׁהָרִי הַשְּׁפַעַת הַתְּשׁוּבָה, הִיא עַד כֹּסֵא הַכְּבוֹד.

וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל", שֶׁתְּשׁוּב/תְּשִׁיב אֶת "תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל" הוּא אִיקוּנִין (=צוּרְתוֹ) שֶׁל יַעֲקֹב "עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" עַד לְכֹסֵא הַכְּבוֹד כְּפִי שֶׁהָיָה לְפָנֵי שֶׁהַשְּׁלִיךְ הַקַּב"ה אֶת אִיקוּנִין (=צוּרְתוֹ) שֶׁל יַעֲקֹב אֲרָצָה. וְהִנֵּה, כָּל מִשְׁכִּיל יִבְהַל וַיִּשְׁתּוֹמֵם עַל מְדַרְשׁ זֶה, אִיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁהַקַּב"ה הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, מִשְׁלִיךְ מְכֹסֵא כְבוֹדוֹ אֶת אִיקוּנִין/דְּמוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב רַק מִשׁוּם שִׂיִּשְׂרָאֵל מְקַנִּיטִין אוֹתוֹ... וְהִלָּא בְּרוּר הוּא, שְׁטָמוֹן כָּאֵן רַעִיּוֹן עֲמוּק שְׁחוּבָה עֲלֵינוּ לְפַעֲנָחוּ.

וְנִרְאֶה לֹוֹמֵר כָּאֵן רַעִיּוֹן נִכְבֵּד עַל-פִּי מָה שְׂאֵמְרוּ חז"ל, שֶׁהָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב זָכוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקְדוּשַׁת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הִנֵּה, אֲבָרְהָם אָבִינוּ זָכָה לְקְדוּשַׁת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמִקְוֵמוֹ (=בְּהַר הַמּוֹרִיָּה), וְהַתְּפִלָּל שָׁם, כְּפִי שְׁכַתוֹב (בְּרַאשִׁית ו', יד'): "וַיִּקְרָא אֲבָרְהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ה' יִרְאָה... בְּהַר ה' יִרְאָה". וְכֵן יִצְחָק אָבִינוּ זָכָה גַם הוּא לְקְדוּשַׁת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמִקְוֵמוֹ, כְּפִי שְׁכַתוֹב: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה". וְכֵן יַעֲקֹב אָבִינוּ, שָׁלַן בְּמִקְוֵמוֹ הַמִּקְדָּשׁ, שְׁנֹאֲמַר: "וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית אֵל".

(וּכְפִי שֶׁשָּׁנִינוּ בְּגְמָרָא (פְּסָחִים פ"ח): "אֲבָרְהָם קָרָא לְמָקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ 'הַר', שְׁנֹאֲמַר (בְּרַאשִׁית כ"ב): 'בְּהַר ה' יִרְאָה'. וַיִּצְחָק קָרָא אֶת מָקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ 'שָׂדֵה', שְׁנֹאֲמַר (שָׁם כ"ד): 'וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה'. וְאֵילוֹ יַעֲקֹב, קָרָאוּ 'בֵּית', שְׁנֹאֲמַר (שָׁם ל"ה): 'וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית אֵל'").

אוֹלָם רַק יַעֲקֹב אָבִינוּ זָכָה לְקְדוּשַׁת הַמִּקְדָּשׁ גַּם שְׁלֹא בְּמִקְוֵמוֹ, כְּמִבּוֹאֵר בְּגְמָרָא (חולין צ"א): "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וְגו' וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם'. כִּי מִטָּא לְחָרֹן (=כְּאֲשֶׁר הִגִּיעַ יַעֲקֹב לְחָרֹן) אָמַר: אֲפָשָׁר, עֲבַרְתִּי עַל מָקוֹם שֶׁהַתְּפִלָּלוּ בּוֹ אֲבוֹתַי (=הַר הַמּוֹרִיָּה/בֵּית הַמִּקְדָּשׁ), וְאִנִּי לֹא הַתְּפִלָּלְתִּי בּוֹ?... כִּיּוֹן שֶׁהָרַחַר בְּדַעַתִּיהָ (=בְּדַעַתוֹ)... קָפְצָה לִּיה

ארעא (=קפצה לו הארץ). הנה, מבואר שקדושת בית המקדש קפצה ליעקב אבינו בהיותו בדרך לחרן. וצריך להבין ענין זה. מדוע מפל האבות הקדושים זכה דוקא יעקב אבינו לקדושת בית המקדש שלא במקומו? והבאור הוא על-פי הידוע מחז"ל, שיעקב אבינו, כאשר ברח לחרן מפני עשו, עשה בכך הכנה לכל הגלויות שיהיו לבני ישראל. על-פני, כדי להמשיך את קדושת בית המקדש בחוץ לארץ בכל מקום שיגלו בניו, זכה שקפצה לו קדושת בית המקדש שלא במקומו.

ולכן בכל מקום שעשו ישראל בתי כנסיות ובתי מדרשות, וכו' להמשיך עליהם את קדושת בית המקדש, כפי שמבואר בגמרא (מגילה כט, א): "ואהי להם למקדש מעט - אמר רבי יצחק: אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל (=בגלות)".

והוסיף כ"ק האדמו"ר מרן מבעלזא שליט"א, שזה מה שכתוב: "מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל" - ששרש המשכת קדושת בית המקדש הוא מפוחו של יעקב אבינו, כפי שמובא בתרגום יונתן (מתורגם): "מה טבו אהליך יעקב... כמה טובים הם בתי המדרש שלכם, שבהם שמש יעקב אביכם".

והיכן שמש? אלא בזכותו, מאותו פח שקפצה לו קדושת בית המקדש שלא במקומו, זכה להשפיע שפע של קדושה על כל בתי הכנסיות והמדרשות שעשו ישראל בעולם.

ומעתה יומתק לנו להבין מדוע השליך הקב"ה בשעת החורבן את איקונין/דמותו של יעקב החקוקה בכסא הכבוד. שהרי, כידוע הקב"ה החריב את בית המקדש כדי להציל את ישראל מכליה, כפי שלמדנו במדרש איכה רבה (ד, יד), שבחרבן בית המקדש שפך הקב"ה את חמתו על העצים ועל האבנים (=על בית המקדש), ולא על ישראל, ובכך את הציל ישראל מכליה. ומאחר ואחר החורבן הוא יתברך הגלה את בניו, הקדים הקב"ה לישראל רפואה למכה והשליך משמים את דמות יעקב אבינו, כדי שמפת דמותו של יעקב אבינו יוכלו ישראל להמשיך את קדושת בית המקדש בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, בכל מקום אשר לשם יוגלו. "כל רדפיה השיגוה בין המצרים" (איכה א', ג')

אנו נמצאים בימים של "בין המצרים", כא' (=21) הימים שבין שבעה עשר בתמוז לבין תשעה באב, שבהם אנו מתאבלים על חרבן בית המקדש. אולם, צריכים אנו לדעת, שדוקא בימים אלו של "בין המצרים", שהם כידוע ימים של הסתר פנים, אפשר להתקרב יותר אל ה' יתברך. וזאת, כפי שאומר המגיד הקדוש ר' דב בער ממזריטש זיע"א, על הפסוק "כל רדפיה השיגוה בין המצרים". שכן, "כל רדפיה" - כל רודף יה - כל מי שרודף אחרי ה', כדי להמליך את הבורא, גם במצב של הסתר פנים, כשאין השם שלם (בבחינת "יד על כס יה"), זוכה ל-"השיגוה בין המצרים" - השיג וה', יזכה להשיג גם את אותיות וה' - וממילא יזכה להשיג את שם הקב"ה בשלימות (יהוה), שם המורה על גילוי פנים, דוקא בימים אלו של "בין המצרים". "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה"

על הנאמר בפרשה, "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה", פרש רבנו יוסף חיים זצוק"ל זיע"א: "לא יחל דברו", דהינו, אדם שלא מחלל את דיבורו - כלומר, לא מדבר דברים אסורים - זוכה לכך ש"כל היצא מפיו" - כל מה שמבקש הוא מבואר עולם - "יעשה" - מיד מתקבלת בקשתו, ואבינו שבשמים ממלא את משאלות לבו. אולם, אם חס וחלילה יוצאים דיבורים רעים מפיו, הוא בורא על-ידי כך מלאכים ומשחיתים רעים, המקטרגים עליו, ומבקשים להזיקו. שכן, צריך לדעת (מועד קטן יח, א), (ש)"ברית כרותה לשפתים" - דהינו, יש כח בשפתים/בפה - לטוב או לרע חלילה.

בענין זה אנו מוצאים בגמרא (סנהדרין קב), על יהוה שהיה מלך ישראל, אחרי יהורם בן אחאב. אחאב היה כידוע מלך רשע גדול, עובד עבודה זרה. כשהוא מת, בנו יהורם התמנה למלך במקומו. לאחר מכן בא הנביא והכתיר את יהוה למלך. אך צנה אותו להרוג את כל בית אחאב, וכך עשה יהוה. אבל יהוה היה צדיק אמיתי, ולא הסתפק בהריגת בית אחאב, אלא החליט להרוג את כל נביאי הבעל. מה עשה? כתב מודעה גדולה, ובה נאמר בזו הלשון: "אחאב עבד את הבעל מעט, יהוה יעבדנו הרבה". דהינו, מה שאחאב עבד עבודה זרה, זה כאין וכאפס למה שאני, יהוה, מתפון לעשות. והוסיף במודעה: "ביום זה וזה תערך אסיפה גדולה לכל עובדי הבעל. איש בל יעדר!"

בשעה היעודה הגיעו כלם, ואף יהוה המלך הגיע. אמר יהוה לעובדי הבעל: כדי שלא יכנסו לנו מרגלים, ברצוני שכל אחד יבדוק את העומד לידו, שהוא באמת מעובדי הבעל. בדקו ואמרו לו: אכן כלם עובדי הבעל. אמר להם יהוה: אינני רוצה שיכנסו אנשים זרים. וצוה לסגור את הדלתות על מנעול! לאחר שונעלו הדלתות אמר להם: עתה פלנו נלבש מדים, כדי שנוכל לזהות אחד את השני. לבשו כלם מדים. לאחר שהכל היה מוכן, סמנו יהוה המלך לחיליו, והם נכנסו פנימה ושחטו את כל עובדי הבעל. אולם, ממשיכה הגמרא ומספרת דבר נורא! בסוף ימיו יהוה המלך בעצמו עבד עבודה זרה. ואיך קרה שכל הדרדר? אלא מפני ש"ברית כרותה לשפתים" (=הכח של הפה). הוא אמר "יהוה יעבדנו הרבה", והוציא את המלים הללו מפיו, ואכן כך היה! ומכאן למדנו שצריכים לשמור על הפה! שפתים הן דבר קדוש, ומלים היוצאות מהפה עלולות לגרום לאדם צרות וייסורים, לא עלינו. לכן, היזהרו בכל מלה שיוצאת מפיכם! (ע"פ "פנינים").

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

פְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעָה: מִטּוֹת (moshe45@bezeqint.net לקבלת העלון) כְּנִיַסַת הַשְּׁבֵט: 19:17

ערש"ק כ' תמוז תשע"ד (18.7.14) יְצִיאַת הַשְּׁבֵט: 20:29 ר"ת 21:13

הַפְּטָרָה: "דְּבַרֵי יְרַמְיָהוּ" לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה שֶׁל אַחוּתֵי, בֵּת צִיּוֹן הַיְקָרָה, צְבִיָּה בֵּת שְׂרָה. (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"איש כי ידר נדר... לא יחל דברו, ככל היצא מפיו יעשה" (ל' ג')

חז"ל הקדושים מלמדים אותנו, שחכם – כוחו גדול להתיר נדרים, ואפילו את נדרו של הקב"ה יכול הוא להתיר, כפי שמובא במדרש (שמות רבה מג, ד): "ויחל משה את פני ה' אלהיו". שואלים חז"ל: מהו "ויחל"? וכן, למה כתוב "את פני ה'"? אמר רבי ברכיה (בשם רבי בשם רבי יצחק): "ויחל" הוא מלשון חילול, הפרה וביטול של נדר או שבועה, כמו שנאמר: "איש כי ידר נדר... לא יחל (=יפר) דברו, ככל היצא מפיו יעשה". ועל-כן, מלמד אותנו הכתוב "ויחל משה את פני ה' אלהיו", שמשה רבנו התיר את נדרו של יוצרו (=הקב"ה). הא כיצד? אומרים חז"ל: בשעה שעשו ישראל את העגל, עמד משה בתפילתו, והיה מפייס ומתחנן לפני הקב"ה, שימחול לישראל על עון העגל. אמר לו הקב"ה: משה, כבר נשבעתי (להענישם). שכן, כתבתי בתורה: "זבח לאלהים יחרם, בלתי לה' לבדו". ו"יחרם" הוא מלשון "חרם", והוא אחד מלשונות של שבועה, ודבר שבועה שיצא מפי איני מחזירו ריקם.

אמר משה לה': ריבון העולם, לא נתת לי בתורה הלכות הפרה של נדרים ושבועות, שהרי כתוב בתורה: "איש כי ידר נדר... לא יחל (=יפר) דברו, ככל היצא מפיו יעשה". ולמדתי שהאדם עצמו שנודר אינו יכול להפר ולהתיר את שבועתו, אך חכם יכול לעשות פן ולהפר את נדרו. ועל-כן – אמר משה לה' – בדין הוא שתתיר את נדרך כאשר למדתי וצויתי להתיר לאחרים.

מיד נתעטף משה בטליתו, וישב לו כזקן היושב בדין, והקב"ה עומד לפניו כשואל את נדרו, כדי שיתיר לו משה את שבועתו האמורה. וזהו שכתוב "ויחל משה את פני ה' אלהיו". ומהו "פני"? שהיה ה' יתברך עומד לפני משה כדי שיתיר לו את שבועתו.

וזהו שאמר משה "ואשב בהר". ומהו "ואשב"? אמר רבי הונא בר אחא: שישב כדי להתיר את נדרו של יוצרו. (וידוע שפדי להתיר נדר צריכים שהנודר יתחרט על נדרו). אם כן, מה אמר משה להקב"ה בבואו לפתוח לו פתח להתרת נדרו?

אמר לו משה: "תהיית" (=האם מתחרט אתה)? אמר לו הקב"ה: תוהה אני על הרעה אשר דברתי לעשות לעמי, שנאמר: "וינחם ה' על הרעה...". אותה שעה אמר משה להקב"ה, כדרך שחכם מתיר: מותר לך! מותר לך! אין כאן נדר ואין כאן שבועה... וזהו שכתוב: "ויחל משה את פני ה' אלהיו" – הפר משה את נדרו של יוצרו. אמר רבי שמעון בן לקיש: לפיכך נקרא משה "איש האלקים" – לומר לך שהתיר נדר לאלקים, כמו שאיש המבקש להפר או לקיים את נדרי אשתו (כפי שכתוב: "אישה יקימנו ואישה יפרנו"), כך כביכול משה התיר את נדרו של הקב"ה כאיש המפר את נדר אשתו. (ואם הדברים האלו לא היו כתובים במדרש (שמ"ר מג' ד'), אי-אפשר היה לאומרים).

"ה' ממרום ישאג, וממעון קדשו יתן קולו, שאג ישאג על נוהו" (=על בית מקדשו החרב) "ירמיה כה', ל'

שנינו בגמרא (ברכות ג'): "שלש משמרות הוי (=יש) בלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג (מצער) כארי, שנאמר: 'ה' ממרום ישאג, וממעון קדשו יתן קולו, שאג ישאג על נוהו" (=על בית מקדשו החרב)... ואומר: אוי לבנים שבועונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין אומות העולם".

וצריך להבין, איך לומדים מהכתוב, "ה' ממרום ישאג... על נוהו", שהקב"ה שואג שלש שאגות? ופרש רש"י ואמר: הנה, כתוב "ה' ממרום ישאג" – "ישאג" שאגה אחת. ובהמשך כתוב: "שאג ישאג על נוהו" – הנה, עוד שתי שאגות. הרי לנו שלש שאגות שהקב"ה שואג כל בלילה בשלש המשמרות. (הלילה הוא מהשקיעה ועד הזריחה, והוא מתחלק לשלש משמרות/חלקים, כל משמרת היא בת ארבע שעות "זמניות"). וצריכים אנו להבין ענין זה, מדוע שואג הקב"ה כל לילה דוקא שלש שאגות, לא יותר ולא פחות?

אומר על-כך הגאון מוילנא זיע"א ("קול אליהו", ברכות, שם): שלש השאגות ששואג הקב"ה הם על שלשה חרבנות: 1. על חרבן בית המקדש של מעלה, שאין הקב"ה נכנס לשם בזמן הגלות (כמבואר בגמרא (תענית ה'): "אמר הקדוש ברוך הוא, לא אבוא בירושלים של מעלה, עד שאבוא בירושלים של מטה"). 2. על חרבן ושריפת בית המקדש של מטה 3. ועל גלות ישראל בניו בין אומות העולם.

וזהו שכתוב: "שלש משמרות הוי(=יש) בלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי ואומר...אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין אומות העולם". שאגה אחת היא על ש"ח...החרבתי את ביתי" – זה בית המקדש של מעלה. שאגה שניה היא על ש"ח...שרפתי את היכלי" – זה בית מקדש של מטה. ושאגה שלישית היא על בניו, בני ישראל, ש"ח...הגליתים לבין אומות העולם", בעת החרבן. הרי, שלש שאגות שהקב"ה שואג כארי כל לילה בשלש המשמרות.

הנה כי כן, מבואר היטב, כי מפיון שגרמנו, בעונותינו הרבים, לשלשה חרבנות – חרבן בית המקדש של מעלה, חרבן בית המקדש של מטה, ונגלות ישראל בין אומות העולם – אשר פגגדם שואג הקב"ה שלש שאגות כארי בשלש משמרות של לילה – על-כן חייבים אנחנו להתאבל בשלשת השבועות של ימי בין המצרים, וגם להפטיר בשבתות "ג' דפורענותא" (=שלש הפטרות העוסקות בפורענות), כדי להתעורר בתשובה שלימה, המקרבת את בנני בית המקדש השלישי, וגאולת ישראל מבין האומות. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פיינחס פרידמן) "אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא"

ה"מגיד מישרים" הגה"ג רבי יעקב גלינסקי שליט"א אומר, שישנם הרבה בארץ ישראל הטוענים על החרדים ולומדי התורה, שאינם הולכים לצבא ואינם נושאים בנטל האחריות. אם כך, הבה ונתבונן על הגיוס הראשון בתורה, הגיוס הראשון שהיה בתולדות עם ישראל, הלא הוא הגיוס למלחמה נגד מדין. הנה, מבואר בגמרא, ששלשים ושה אלף חילים יצאו למלחמת מדין. שנים-עשר אלף יצאו למלחמה עצמה, לחזית. שנים-עשר אלף לשמירת הפלים. ושנים-עשר אלף לתפילה. נמצאנו למדים, כי שליש מהצבא המגויס היו חילים שהתפללו. כלומר, המתפללים הם חלק מהגיוס, הם אינם פטורים מהצבא – הם הצבא בעצמם...!

כאן – אומר רבי יעקב גלינסקי – בארץ ישראל ישנם החושבים שאנו מצפים להעניק פטור מהצבא ללומדי התורה. לא ולא! טעות היא בידם! לומדי התורה הם הצבא עצמו. כך למדנו מהגיוס הראשון של עם ישראל – המתפללים הם צבא ההגנה לישראל...!

"איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסר אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה"

בספר הנחמד "יגדיל תורה" מובא סיפור נורא עד מאד שספר הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א לתלמידיו, שבהיותו רב בלובלין, ראה בפנקס ה"חברא קדישא" סיפור שמצוה לפרסמו למען ידעו כמה גדול כח התורה. וכך היה כתוב בפנקס: לרבנו המהרש"ל (שהיה רב וראש ישיבה בלובלין לפני 400 שנה) היה תלמיד שהתאלמן מאשתו. והנה, כאשר חלפו כמה חודשים מפטירתה והאברך היה עודנו מתהלך אפוף מרה שחורה, קרא לו המהרש"ל, ושאלו לפשר הדבר. לאחר שהפציר בו רבות, גלה התלמיד לרבו, שכאשר שכבה אשתו על ערש דווי, הבטיח לה בתקיעת כף, שלא ישא אשה אחרת לעולם. אמר לו המהרש"ל: על-פי דין תורה, השבועה הזאת לא חלה, שהרי הוא נשבע לעבור על המצוה (=מצות "פרו ורבו"), ולכן מותר לך, ועליך להקים בית בישראל ולזכות להעמיד דורות. ואכן התלמיד עשה כפקודת רבו ונשא לו אשה. אולם, לא עברו ימים מועטים וכל לובלין היתה כמרקחה, אותו אברך נפטר לבית עולמו...! משספרו זאת למהרש"ל, בקש להזמין את אנשי החברא קדישא, ומיד צוה עליהם לעשות לאברך את טהרתו ולהתנהג בו פרגיל, ואולם, פשיהיו מוכנים להניחו בקברו – יודיעו לו. וכך עשו. כאשר היה האברך מוכן, לפני שהורידו אותו לבור הקבורה, במעמד כל המלוים של הלוייה, לקח המהרש"ל פתק ורשם בו: "שלום, שלום לכם פמליא של מעלה, אני פסקתי על-פי דין תורה, שתלמידי מותר וחיב לשאת אשה, ואני גוזר בכח התורה שתחזירו לי את תלמידי...!". כאשר סים, חתם המהרש"ל את שמו, צוה להניח את הקלף ביד המת, בתוך הקבר, ובקש להשאיר את הקבר פתוח. ומיד צוה על כלם לעזוב את בית העלמין...לא עברה שעה קלה, והאברך יצא מקברו בתכריכו, והתהלך ברחובות, כאילו מאומה לא קרה... כשבא המת עם תכריכו לביתו, נבהלה אשתו וברחה לבית אביה מרוב פחד ואימה. בבקר שלח המהרש"ל לתלמיד, שילבש בגדיו ויבוא לישיבה. אולם, כאשר בא התלמיד לישיבה, פחדו התלמידים לשבת ליד המת. כאשר ראה כך המהרש"ל, גזר בכח התורה, ששר השכחה ישתלט על לובלין העיר, וישפית את כל הענין מאנשי לובלין. וכך היה. כל הענין נשכח מפלם, והאברך שב להיות כאחד האדם, וזכה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות...שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!